

Rumex OK 2 zvyšuje užitkovost zvířat výhodný je rovněž pro bioplynové stanice

Ing. Vlasta Petříková, DrSc., CZ Biom – České sdružení pro biomasu,
kontakt: vpetrikova@volny.cz, tel. 736 171 353.

Kvalita mléka - Ekofarma Králíky

Analýzy mléka provedla laboratoř LRM Brno, Mlékárna OLMA, a.s. Olomouc

Tab. 1. Přikrmování Rumexem OK 2 – průměrné hodnoty za 4 roky sledování

Ročník / způsob krmení	% tuku	rozdíl	% bílkovin	rozdíl
2010 – bez štovíku	3,80	-	3,49	-
+ krmný štovík	4,17	+0,33	3,68	+0,20
2011 – bez štovíku	4,01	-	3,45	-
+ krmný štovík	4,20	+0,19	3,56	+0,11
2012 – bez štovíku	3,94	-	3,35	-
+ krmný štovík	4,28	+0,34	3,63	+0,28
2013 – bez štovíku	3,70	-	3,21	-
+ krmný štovík	4,14	+0,44	3,50	+0,29

Tab. 2. Přechod na přikrmování štovíkem - obsah tuků a bílkovin v mléce

způsob krmení	Pastva na TTP						
	datum	10.7.	16.7.	24.7.	7.8.	13.8.	15.8.
% tuku	3,59	3,79	3,70	3,76	3,73	3,76	
% bílkovin	3,14	3,18	3,16	3,15	3,18	3,21	
způsob krmení	Pastva na TTP + štovíková senáž						
	datum	4.9.	16.9.	24.9.	2.10.	10.10.	16.10.
% tuku	3,93	4,00	4,07	4,10	4,26	4,30	
% bílkovin	3,36	3,41	3,41	3,48	3,53	3,54	

Krmný štovík – Rumex OK 2 byl původně pěstován pro účely alternativní energie k vytápění budov, ale v poslední době se používá stále více ke sklizni na zeleno. Jako vysoce kvalitní pícnina se využívá ke krmení skotu, nebo jako surovina pro výrobu bioplynu v „zemědělských“ bioplynových stanicích.

Kvalita porostu je závislá především na způsobu ošetřování a hnojení. V poslední době se mnozí zemědělci již naučili krmný štovík správně pěstovat, což se odráží i v pěkných porostech (obr. 1 a 2). Hnojení je vhodné zejména orga-

Obr. 1

Krmný štovík v květnu, při první sklizni, druhý rok vegetace.

Obr. 2

Sklizeň 1. seče v květnu, v podhorské oblasti, v 5. roce vegetace

nické ve formě kejdy, hnoje, nebo digestátu z bioplynové stanice (BPS). Porost se sklízí běžnou sekačkou jako jiná píce a je přidávána do základní krmné dávky po promísení v michacím voze, nebo se konzervuje jako senáž, či siláž. Výnos zelené hmoty 1. seče bývá 28 - 30 t/ha. Přídavek štovíku ke standardní krmné dávce se projevuje zvýšením dojivosti (o 1 - 2 litry na krávu) a také významným zlepšením kvality mléka. To bylo zjištěno např. na ekofarmě v Králíkách a to opakovaně po všech 4 sledované ročníky. Výsledky z tabulky 1 udávají ve všech případech zvýšení obsahu tuku a bílkovin, takže chovatelé dojníc mají samozřejmě i vyšší příjem za toto jakostnější mléko. Hodnoty jsou vždy průměrem 6 až 14 vzorků, tak jak je odebírala mlékárna a také průměrem různé způsobu příkr-

mování Rumexem v rámci jednotlivých ročníků. Výsledky z pastvy na trvalém travním porostu (TTP) zde slouží jako kontrolní varianta. Rozdíly po přikrmování štovíkem pak svědčí jednoznačně o příznivém vlivu štovíku na zlepšení jakosti mléka. V této podhorské oblasti se pravidelně sklízí 4 seče, z nichž byly čtvrté seče v r. 2010 a 2011 sklizeny

Obr. 3

Podzimní pastva na štovíkovém porostu, 4. rok vegetace

jako pastva (obr. 3), v r. 2012 a 2013 byly všechny seče sklizeny na senáž. Jednoznačné zlepšení jakosti mléka je znázorněno rovněž v Tab. 2., při přechodu na přikrmování štovíkovou senáží, kde se pak plynule zvyšovaly obsahy tuků i bílkovin.

Také při pěstování krmného štovíku pro využití v bioplynových stanicích (BPS) mají ve východních Čechách pěkné porosty již na cca 78 ha. Základem suroviny pro BPS je kejda prasat, ale je třeba k ní zajistit dostatek příslušné fytohmoty, což bývá zpravidla kukuřice.

Některé pozemky jsou svažité a bývají tak často vystaveny vodní erozi. Proto zde byly založeny víceleté porosty krmného štovíku, který svým kompaktním plně zapojeným porostem erozi spolehlivě zabrání. Hlavní sklizeň Rumexu pro využití v BPS je z první seče, a to kolem 10. 6., v době plného květu, kdy má také nejvyšší hmotnost

Obr. 4

Rumex OK 2 při první sklizni, červen 2013

Obr. 5

Sklizeň Rumexu OK 2 na siláž

(navíc s vyšší sušinou), což zajistí dostatečně vysoké výnosy, asi 18 - 19 t/ha silážní hmoty (obr. 4). Sklízí se stejně jako kukuřice a také konzervace píce je obdobná (obr. 5 a 6).

Po hlavní sklizni (1. seč) se porost pohnojí kejdou nebo digestátem z BPS, což se projeví rychlým obrůstáním a již asi za 5 - 6 týdnů lze

Obr. 6

Silážování štovíkové biomasy

sklízet tzv. doplňkovou seč (výnos asi 6 - 7 t/ha). Po opětovném pohojení naroste zpravidla ještě druhá doplňková seč (s výnosem kolem 5 t/ha). V těchto dalších sečích se již nevytváří vysoké lodyhy (obr. 7), ale přesto tak mohou být významným doplňkem k celkové sklizni za rok, což bývá kolem 30 t/ha silážní hmoty.

Obr. 7

Obrůstání Rumexu OK 2 v srpnu, před 3. sečí (tj. 2. doplňková seč)

Úspěch pěstování krmného štovíku je závislý především na správném ošetřování porostu a na dostatečném hnojení. Agrotechnika je již dobře zpracována a tak záleží na každém pěstiteli, jak se doporučenými agrotechnickými zásadami řídí. V poslední době to již mnozí zemědělci pochopili a již se naučili štovík pěstovat, správně ošetřovat i hnojit. Vedle tradičního využívání pro suchou biomasu jej lze výhodně uplatnit v bioplynových stanicích. Také tato „nově objevená“ kvalitní krmná píce Rumexu OK 2, zajišťující zvýšení dojivosti i zlepšení jakosti mléka, za to stojí.

Krmný štovík – Rumex OK 2

Vytrvalá kultura (10 let),

setí: jaro, podzim (i léto za vlhka)

- kvalitní biomasa pro vytápění budov
- krmná píce zvyšuje dojivost a jakost mléka
- výhodná surovina pro bioplyn - BPS

INFORMACE, ZAJIŠTĚNÍ OSIVA:

vpetrikova@volny.cz, tel.: 736 171 353